

S. F.

**"Die 2 Etappe - Die Geschichte der
Flugzeugturbine und des
Turbinenflugzeuges", C. Walther
Vogelsand, Lahr-Schwarzwald 1955 :
[recenzja]**

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 3/2, 319-320

1958

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

działu lekarskiego. Uniwersytet ten w ciężkim okresie niewoli ściągał Polaków przede wszystkim z Wielkiego Księstwa Poznańskiego.

Autor niejednokrotnie wspomina również pedagogów wrocławskich, w szczególności zaś przyjaciela Polaków, wielkiego fizjologa XIX stulecia Jana Purkyniego; podkreślając zaś zasługi lekarzy poznańskich — jak np. L. Gąsiorowskiego — wymienia ich główne dzieła. W ten sposób uzupełnia nieraz wiadomości biograficzne interesującymi informacjami bibliograficznymi. Przechadzka po starym Rynku poznańskim, np. w górę ulicy św. Marcina, pozwala na przypomnienie postaci różnych „chirurgów“, np. golarza Lewka, którego w zwykłych czynnościach zastępowali czeladnicy, podczas gdy on sam trudnił się upustami krwi, stawianiem baniek i pijawek.

Cenne fragmenty *Przechadzek* stanowią też krótkie oceny ówczesnego postępowania leczniczego, kuracji uzdrowiskowych w różnych miejscowościach Czech, Niemiec itp.

Tematyka historyczno-medyczna w „pamiętnikach” Motty’ego zajmuje nie więcej miejsca, aniżeli to wyznacza indeks rzeczowy.

St. Sz.

Fünfzig Jahre Motorflug, Herausgeber: Franz Burda. Burda Verlag, Offenburg (Baden) 1953, s. 327.

Z okazji 50 rocznicy pierwszego lotu braci Wright dokonanego 17 grudnia 1903 r. ukazał się w NRF starannie wydany album fotografii z historii lotnictwa. Jest to publikacja przeznaczona dla bardzo szerokiego kręgu odbiorców. Zamieszczone tu zdjęcia i ich opisy nie dotyczą szczegółów technicznych konstrukcji, stanowią jednak niezwykle bogatą ilustrację wszystkich etapów rozwoju konstrukcji lotniczych XX wieku, znaczenia lotnictwa w życiu dzisiejszym i jego najróżnorodniejszych zastosowań.

Należy podkreślić, że zebrano tu wiele rzadko spotykanych fotografii z początków lotnictwa. Redaktorzy zdają się jednak nie dostrzegać istnienia lotnictwa na wschód od Niemiec. Wśród zdjęć licznych bohaterów lotnictwa nie znajdziemy Żwirki, Orlińskiego czy Czałowa. Nie brak natomiast zdjęć asów hitlerowskiej Luftwaffe. Niemniej trzeba uznać album za interesujący i dobrane — choć jednostronnie — informujący o dziejach lotnictwa motorowego.

S. F.

C. Walther Vogelsang, *Die 2 Etappe — Die Geschichte der Flugzeugturbine und des Turbinenflugzeuges Astra* — Verlag, Lahr-Schwarzwald 1955, s. 156, rys. 78.

W historii lotnictwa i samolotu autor wyodrębnia dwa etapy. Pierwszy z nich obejmujący lata 1897—1937 określa on jako etap silników tłokowych. Etap drugi rozpoczynający się po 1937 r. i trwający do dnia dzisiejszego jest

etapem silników odrzutowych. Konstrukcje silników samolotowych tego okresu są tematem książki. Po krótkim wprowadzeniu poświęconym początkom budowy samolotów i turbin gazowych omawia autor historię samolotowych silników odrzutowych w Niemczech. Rozwój gazowego silnika turbinowego reprezentują konstrukcje fabryki silników samolotowych B.M.W., a typ silnika powietrznego turbino-przelotowego — silnik Juno 004 A wykonany w zakładach Junkersa w Dessau. W dalszej części książki omówiona jest historia budowy pierwszych silników odrzutowych w Anglii, Ameryce, Francji i Włoszech.

Książka jest napisana ciekawie. Zawiera ona bogaty materiał mimo trudności, jakie autor napotkał w zbieraniu informacji w większości podlegających osłonie ze względu na tajemnicę wojskową. Wartość książki podnoszą niezwykle starannie podane schematy, przekroje i zdjęcia silników odrzutowych.

Całość należy uznać za stojącą na wysokim poziomie publikację popularnonaukową.

S. F.